

שיעור שיד

מל"ת רפב. רפג. מ"ע רכט. רכח.

מצוה רפב הזהיר השופט שלא לנטות אחרי רבים כשתהיה התוספת איש אחד לבד, ובאור זה כי כשתהיה המחלוקת בין הדיינים בחוטא ואמרו קצתם שהוא חייב מיתה וקצתם שהוא פטור והיו המחייבין יותר ממזכין במנין איש אחד הנה אינו מותר להמית החוטא ההוא, והזהיר האל את הדיין מהמית אותו עד שיהיו המחייבין יותר מן המזכין שנים. והוא אמרו לא תהיה אחרי רבים לרעות רוצה לומר לא תמשך אחרי איזה רוב שקרה במשפט מות וזה ענין יחדו לרעות. ולשון מכילתא אחד עשר מזכין ושנים עשר מחייבין שומע אני יהא חייב תלמוד לומר לא תהיה אחרי רבים לרעות. ושם אמרו הטייתך לטובה על פי אחד ולרעה על פי שנים. וכבר התבארו משפטי מצוה זו ברביעי מסנהדרין. (שם, שם פ"ט):

מצוה רפג הזהיר הדיין מהטות לדעת דיין אחד על צד ההשען אליו בחיוב החייב או זכות הזכאי מבלתי שיהיה הדבר מובן אצלו לפי הקשו ושכלו מהקדמות התורה, והוא אמרו לא תענה על ריב לנטות, רצה בזה לא תבקש בריב הנטיה והוא שתטה עם הרוב או עם הגדולים ושתשתוק במה שיש בנפשך בדין ההוא. ולשון מכילתא לא תענה שלא תאמר בשעת מנין די בשאיהי כאיש פלוני אלא אמור מה שלפניך יכול אף דיני ממונות כן תלמוד לומר אחרי רבים להטות. ומזה הלאו גם כן האזהרה למלמד זכות שלא יחזור וילמד חובה לאמרו לא תענה על ריב, וכן מחזירין לזכות ואין מחזירין לחובה וכן אין מתחילים מן הגדול, כל אלו הדברים אמנם נלמדו מאמרו לא תענה על ריב כמו שהתבאר בפ"ד מסנהדרין (דף ל"ז) ושם התבארו משפטי מצוה זו. (משפטים, הלכות סנהדרין פ"י):

מצוה רכט היא שצונו לסקול העוברים על קצת מצות. והוא אמרו יתברך וסקלתם אותם באבנים ומתו. והנה נרמוז על המצות שחייבין עליהן סקילה כשנזכיר מצות לא תעשה. וכבר התבארו משפטי מצוה זו בפרק ששי מסנהדרין. (תצא, הלכות סנהדרין פ"ט):

מצוה רכח היא שצונו לשרוף העוברים על קצת מצות הוא אמרו יתברך באש ישרפו אותו ואתהן, והנה נרמוז במצות לא תעשה המצות שחייבין עליהן שרפה. וכבר התבארו משפטי מצוה זו במסכת סנהדרין. (קדושים תהיו, סנהדרין פ"ד וכו"ל):